

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 17 X 2008 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 220, poz. 1419),
- ustawa z dnia 21 XI 2008 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 2).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według rozdziałów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining these processes is provided by the Law of 30 June 2005 on Public Finances (Journal of Laws No. 249, item 2104), with later amendments. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1591), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with later amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with later amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with later amendments,
- the Law of 17 X 2008 on change of the Law on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 220, item 1419),
- the Law of 21 XI 2008 on change of the Law on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws of 2009 No. 1, item 2).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. However data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance of 14 June 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from

ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 107, poz. 726 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od działalności gospodarczej, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilno-prawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku w tym z najmu i dzierżawy,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

2) dotacje:

- a) celowe
 - z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej; własne; realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - otrzymane z funduszy celowych;
 - b) dotacje rozwojowe;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (składająca się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej).

3. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne;
- 2) wydatki bieżące, w tym:
 - a) dotacje, w tym dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych,
 - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - wynagrodzenia,
 - pochodne od wynagrodzeń,
 - zakup materiałów i usług,
 - d) wydatki na obsługę długu publicznego,
 - e) wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Foreign Resources (Journal of Laws of 2006 No. 107, item 726, with later amendments).

6. Revenue of local self-government entities budgets consist of:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from the shares in receipts from personal and corporate income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e. agricultural tax, forest tax, tax on real estate, tax on means of transport, economic activity tax, inheritance and gifts tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e. from treasury, service, marketplace fees),
 - d) revenue from property of which income from renting and leasing,
 - e) other receipts of local self-government entities (i.e. funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments);

2) allocations:

- a) appropriated
 - from the state budget of which for tasks: government administration; own; realized on the basis of agreements with government administration bodies;
 - received for tasks based on agreements with bodies of the government administration,
 - received from appropriated funds;
 - b) development allocations;
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue (consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional).

3. Expenditure of local self-government budgets include among others:

- 1) property expenditure including investment expenditure;
- 2) current expenditure, of which:
 - a) allocations of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,
 - b) benefits for natural persons,
 - c) current expenditure of budgetary entities, of which:
 - wages and salaries,
 - derivatives of wages and salaries,
 - purchase of materials and services,
 - d) expenditures on public debt servicing,
 - e) expenditures related to granting endorsements and guarantees.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.